

A woman is shown from the chest down, wearing a vibrant red, short-sleeved, draped dress. She is also wearing a pearl necklace and long, black, elbow-length gloves. Her hands are clasped in front of her. The background is a plain, light color.

A DIVAT- diktátor

Ha ő nincs, talán Christian DIOR
sem lett volna világhírű.

*finep
selection*

M A R I U S G A B R I E L

M A R I U S G A B R I E L

A
DIVAT-
diktátor

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2021

Mervatnek

EGY

Rézi még csak tizennyolc hónapja volt házas, és bár nem tartotta magát házassági szakértőnek, úgy vélte, tudja, mikor van bajban egy házasság. És meg volt róla győződve, hogy az övé bajban van.

Miközben a férjét hallgatta – aki éppen egy francia partizánnal készített riportot –, Rézi a női magazinok tanácsain töprengett, amelyekből anya és barátok híján bölcsességet meríthetett. Tudta magáról, hogy nem olyan, aki „zsörtölődik, alkalmatlankodik, panaszkodik”. Határozottan nem jellemző rá, hogy „folyton új ruhát követel”, mégsem mondhatják róla, hogy „rendetlen és ápolatlan”. Tőle telhetően próbált megfelelni a „legyen az étel bármily szerény is, tiszta terítőkön tálald” szabályának, már amennyire a háborús Párizsban bevezetett megszorítások ezt lehetővé tették.

És mindezek ellenére fogalma sem volt, hol marad a férje hajnali kettőig, kinek a rúzsja van szétkenődve az egyenruhája gallérján, és mostanában miért bánik vele úgy, mintha csak egy régi bútordarab volna.

– Van valami harapnivaló? – kérdezte Amory Heathcote, és Rézi elé tolt egy telefirkaft jegyzetfüzetet.

A titkárnőjeként neki kellett legépelni a férfi gyorsírással készült jegyzeteit, hogy azt a hírügynökségen keresztül továbbíthassa az Ál-lamokba. A feleségeként pedig az ő dolga volt a költözésre bármikor kész háztartás vezetése és az Amoryt körülvevő nyugalom megteremtése is, mindezek tetejében pedig gondoskodnia kellett a férje kényelméről, hogy amennyire csak lehet, megkímélje őt a háborús élet kellemetlenségeitől.

– Bor, kenyér, sajt.

Amory elégedetlennek tűnt.

– Van valami más?

– Megkérdezem a szállásadónőnket.

A csak nemrég felszabadított Párizs polgárai meghatóan hálások voltak az amerikaiaknak, bármit odaajándékoztak nekik, amijük csak volt, de mivel maguk is éheztek, nem volt könnyű élelmiszerhez jutni.

Rézi lement a szállásadóhoz, és nem is tért vissza üres kézzel: egy fél rúd francia kolbászt és négy főtt tojást hozott. Amory és François Giroux a Rivoli utcára néző kis teraszon dohányoztak, ahonnan még jól látszottak a legutóbbi párizsi felkelés utcai harcainak nyomai. Látták, amint egy négy főből álló amerikai járőrosztag néhány francia lánynak csapja a szelet, akiknek a kacagása felhallatszott az utcáról.

– Tudja, hogy hívjuk a maguk amerikai katonáit? – kérdezte Giroux. – Rágógumisoknak.

– Ez nem éppen a hálájukról árulkodik – jegyezte meg Rézi.

Giroux komoran nézte a lenti jelenetet.

– Édességet osztogatva ünnepeztetik magukat Párizsban mindenfelé. Nem taknyos gyerekek vagyunk!

– Csak próbálnak barátságosak lenni.

– Madame, én francia vagyok, és kommunista. Jobban szeretem, ha nem tartozok senki alá, legyen az német vagy amerikai.

– Azon tűnődöm, hogy meg fognak-e valaha is bocsátani azért, hogy felszabadítottuk magukat – mondta erre Rézi. A többéves német megszállás megaláztatásai és szenvedése után a franciák önérzete egy sündisznóra hasonlított: a külső, tüskés réteg törekeny bensejt takart.

– Az utcáink nemrég még csupa szürkével voltak tele. Most meg csupa khakivel. – Az elmúlt órában Giroux a Párizs felszabadításában játszott hősiess szerepét kiemelő, kissé túlzó történetekkel traktálta őket. Amikor megérezte, hogy lankadni kezd az iránta tanúsított érdeklődés, így szólt: – Szeretnének ma délután valami rendkívülit látni?

– Milyen értelemben rendkívülit? – kérdezte Amory.

Giroux elnyomta a Camelt, amit szívott.

– A németbarátok azt hiszik, elbújhatnak előlünk, de mi tudjuk, merre vannak. Egyesével kutatjuk fel az árulókat, és igazságot szolgáltatunk.

– Ez az *épuration sauvage*¹?

– Így hívjuk. Ma is megbüntetünk valakit.

Amory azonnal felfigyelt rá.

– Hogyne – mondta –, szeretném látni. Várjuk meg Fritchley-Boundot, ő is biztosan jönni akar. – Rézihez fordult: – Hol lehet?

– Szerinted? – válaszolta a nő.

A város felszabadulásakor mindenféle hatalmas ünneplés vette kezdetét és George Fritchley-Bound, másnéven a Rémes Dumás, képtelen volt kihagyni egyetlen bulit is. Brit újságíró volt, aki csak

¹ vad tisztogatás

néhány hete tapadt rájuk. Az etoni öregdiák többé-kevésbé egyfolytában részeg volt, a többiek mégis megkedvelték.

A Rémes Dumás addigra sem tért vissza, mire a vacsorát feltálaták, így nekiláttak nélküle. A kenyér kőkemény volt, keményebb, mint a kolbász, a bor pedig még annál is masszívabb, de mindannyian éhesek voltak.

– Ki az áruló? – kérdezte Amory Giroux-t.

Giroux szelt egy kis kolbászt a zsebkésével.

– Olyasvalaki, aki hatalmas kárt okozott Franciaországnak – felelte sötéten. – Majd meglátja.

– Kivégzik?

– Lehet.

Rézi önkéntelenül is megborzongott. Már eddig is sok szörnyűségben volt részük a szövetséges csapatok inváziója óta, ami az Európán végigsöprő, Berlin felé tartó, hatalmas ember- és fegyverhullám nyomában megállíthatatlanul folytatódott. Párizsnak még nem sikerült kihevernie.

Amoryt látszólag nem hatotta meg a borzalmasan megcsonkolt újabb és újabb holttestek látványa. Háborús tudósítóként már volt ideje hozzászokni az ilyesmihez. Annak ellenére, hogy Rézi szerette, nem ismert nála érzéketlenebb embert.

Öt perccel később megjelent a Rémes Dumás is, bár inkább csak fizikai mivoltában, semmint lélekben, mivel két amerikai katona cipelte be, hullarészegen.

– Attól még, hogy angol, rendes fickó – lihegett az egyikük. Fritchley-Bound tagbaszakadt férfi volt, és többemeletnyi lépcső

vezetett fel a lakáshoz. – Csak nem tudja, mikor kell abbahagyni. Mit akarnak, hova tegyük?

A többiek átvették Fritchley-Boundot az ivócimboráitól, és az ágyára dobták. A korábbiakból okulva Rézi az oldalára fordította, és karnyújtásnyira egy éjjeliedényt tett a feje mellé. Fritchley-Bound váratlanul kinyitotta az egyik vérbe borult szemét, és rájuk bámult vele.

– Szégyellnem kell magam?

– Nem jobban a szokásosnál – felelte Amory –, de lemaradsz az akcióról. Giroux elvisz bennünket, hogy megnézzük, az ellenállás miképp veszi saját kezébe az igazságszolgáltatást!

– A francba! Mit nem adna érte a szennylapom! – A Rémes Dumás megpróbált felülni, aztán a mellkasához kapott. Vörhenyes arca, akár egy maszk, elfehéredett. Úgy kellett elkapniuk, hogy le ne csússzon a padlóra. Könyörgően nézett fel Rézire.

– Rézi, te drága asszony!

– Nem, George! Nem akarok látni senkit meghalni.

– Kérlek, tedd meg a kedvemért!

– Nem!

– Ez naggyá tehetné az öreg George-ot! Csak két kicsike kis oldal! Boldog szerkesztő, megmentett karrier! – Ezzel megragadta Rézi kezét. – A fényképezőgép ott van a szekrényben. Még lennie kell pár kockának a tekercsen!

– A fenébe is, George! – mondta Rézi haragosan. – Nem csinálhatod ezt tovább!

George erőtlenül legyintett egyet hatalmas tenyerével. Rézi nem tudta megmondani, hogy igazat ad neki vagy épphogy elege lett a zsörtölődésből, amikor halálra vált képpel visszazuhant az ágyra.

Amory felhúzta az egyik szemöldökét.

– Egy haldokló ember utolsó kívánsága. Visszautasítanád?

– Már két centért is megtenném – toppantott Rézi a szekrény felé menet. – Nem töltöm újra a fényképezőgépét. Ha elhasználta az összes filmet, akkor így járt! – Megvizsgálta a viharvert Rolleiflex hátulját; ironikus, hogy Fritchley-Bound mennyire ragaszkodott a háború előtti német kamerához. Legalább hat kocka volt még rajta. – A fene egye meg!

– Itthon maradhatsz, ha akarsz – mondta Amory.

Fritchley-Bound akkorát horkantott, hogy maga is felébredt tőle.

– Ne, ne tedd! Belevaló kislány! A jó öreg Rémes megmentése! Hálám örökké üldözni fog!

– Ez már hányadik alkalom? – tudakolta Rézi, és vállára vetette a fényképezőgépét. – Mind csak kihasználtok! Torkig vagyok veletek! Gyerünk, menjünk!

Rézi már nem tartotta számon, hányszor ugrott be Fritchley-Bound helyett, amikor az annyira bepiált, hogy képtelen volt dolgozni. Elkészítette a fotókat, sőt még a cikkeket is megírta helyette. A Rémes Dumásnak meg nem maradt más dolga, mint remegő ceruzával kijavítani néhány apróságot, és a sajátjaként elküldeni mindent. Nem járt ezért semmi, csak Fritchley-Bound hálája és a tudat, hogy szó szerint megmentette a férfi állását. Fritchley-Boundnál bármikor beüthetett a mennykő. Közel volt a nap, hogy az újság rájöjjön, milyen is igazából, és már ne lehessen tenni érte semmit sem.

Rézi a terepjáró kemény ülésén zötykölődve nézte, ahogy Párizs elsuhan mellette. A levegő megtelt a lovak és az ürülékük szagával. Benzín hiányában a város visszatért a tizenkilencedik századba,

kétkerekű lovas kocsik és fiákerek zörögtek a sugárutakon. Gépkocsiból csak néhány taxi és az övékhez hasonló terepjáró közlekedett, tele katonákkal, újságírókkal és katasztrófaturistákkal.

Az épületeken itt is, ott is látszott az ütközetek nyoma. Elhagytak néhány kiégett teherautót és egy szétlőtt német tankot a Tuileriák kertjénél, de mindezt leszámítva Párizs pompásan festett. Londonhoz képest mindenképp, ahol az év elején jártak. Párizst derű járta át, aranyban úszott, és zöld foltok tarkították, az Eiffel-torony büszke íve a fák és a háztetők fölé nyúlt az azúrkék égbolt alatt. Mindenfelé lobogott a trikolor, és az utcák tele voltak kerékpározó lányokkal.

– Az ember nem is gondolná, hogy itt háború volt – jegyezte meg Rézi.

– Nem is volt – felelte gúnyosan Amory. – Behódolni sokkal könnyebb, mint harcba szállni.

Giroux csúnyán nézett rá.

– És ön, Monsieur – érdeklődött élesen –, megkérdezhetem, hogy miért nem harcolt?

Amory felnevetett, de mint mindig, hidegen hagyta a provokáció. Nem bosszantotta fel sok minden, Rézi mégis a védelmére kelt.

– A férjemet felmentették a katonai szolgálat alól. Gyenge a szíve.

– Gyenge a szíve? – kérdezett vissza Giroux, Amory hórihorgas, száznyolcvan centis alakját bámulva.

– Gyerekkorában reumás láza volt.

Giroux elmosolyodott. Rézi sokszor látta már ezt a tamáskodó mosolyt.

Az igazat megvallva, Amory seregből való kimaradásához több köze volt a bankszektorban dolgozó apjának, mint a gyermekkori reumás láznak. Amory egy jómódú, New England-i család sarjaként a Cornellen diplomázott. A saját felsőbbrendűségét magától

értetődőnek vette. Rézi, aki egészen más háttérrel rendelkezett, és csak gépíróiskolát végzett, sokkal érzékenyebben reagált a lekcisnylő megjegyzésekre.

Egy Long Island-i, nyári délutánon nem ellenkezett, és hagyta, hogy Amory elcsábítsa. A férfi az első szexuális partnere volt, és még őt is eléggé meglepte, amikor hat hónappal később feleségül kérte.

Egyik család sem örült ennek a frigynek. A Heathcote-ok csalódottak voltak, amiért Amory nem a társasági életben minden évben felbukkanó, zsenge virágszálak közül választ. Rézi apja, egy megözevgyült, ír gyári munkás pedig úgy érezte, hogy Amory éppen azoknak az embereknek a semmirekellő ivadéka, akik csizmával taposnak a dolgozóosztály nyakán. És ahogy Rézi egyik bátyja is nyersen megjegyezte: Amory minden bizonnyal egy rohadék a nőekkel.

Mindezek ellenére Amory elismerően szólt Rézi családjáról és csodálta a kapitalizmus gonosz erőivel folytatott küzdelmüket. Több felsőosztálybeli értelmiségihez hasonlóan ő is a baloldali eszmékkel rokonszenvezett. Kettejük kapcsolatának talán egyszerűen csak az elmentétek vonzása állt a háttérben. És alighanem az a tény is szerepet játszott benne, hogy a középosztálybeli lányokkal ellentétben Rézi kapható volt a szexre.

Rézit pedig Amory filmsztárookra emlékeztető kinézete vonzotta. A dús, szőke haja és a kék, majdnem ibolyaszínű szeme, amelyet még senkinél sem látott. Emellett veleszületett finomság jellemezte, és fesztelenül mozgott abban a világban, melyet ő ugyan nem ismert, de titkon vágyott rá, hogy a részese lehessen.

Amory háborús tudósítónak jött Európába. Rézi nem volt hajlandó otthon maradni, úgyhogy Amory a családi kapcsolatokat felhasználva megbízást szerzett mindkettejüknek, és magával hozta. Reményeik szerint ez lett volna az ő nagy kalandjuk. Amory azt vallotta,

hogy mindenkinek joga van valamit visszakapni a háborúból, ami az ő esetében a Pulitzer-díjat jelentette. Regényt írt, előreláthatólag a legnagyobb szenzációt Hemingway óta, akit természetesen azonnal felkeresett, amint megérkeztek Párizsba. Rézi szemében Amory zsenialitása a hibái ellenére is megkérdőjelezhetetlen volt.

Ez a zsenialitás volt a fő oka, hogy kitartott mellette, mikor tizen-nyolc hónapnyi házasság után a vele kapcsolatos legtöbb illúziója szertefoszlott, különösen az, hogy a férfi hűséges hozzá. Valóban egy rohadék volt a nőekkel, Rézi bátyjának igaza lett ezzel kapcsolatban.

Amory egyik éjjel részegen bevallotta, hogy az apja egész házasságuk alatt csalta az anyját, amit az anyja „megtanult elfogadni”. Következésképpen Rézinek is ugyanezt kellene megtanulnia.

Rézi hátradöntötte a fejét, és hagyta, hogy a szél belekapjon a hajába. Hosszú, dús haja volt, aranyos rézvörös, amiről a becenevét is kapta. Most, huszonhat évesen, már jobban hallgatott a Rézire, mint az Oonára. A haja jól illett sápadt bőrszínéhez és szürkészöld szeméhez, és nyíltan hirdette kelta származását. Rézi élvezte, ahogy a haját ide-oda lobogtatja a szél.

Az utcán látott nők sokkal jobban öltöztek, mint az amerikaiak. Telitalpú cipőkön illegtek, szögletes, férfias vállakkal, hóbortos kaplapokban, és mérhetetlenül magabiztosan pattantak fel a kerékpárjukra. Rövid szoknyát hordtak, amiből kilátszott a vádlijuk. Mi lehet a titkuk? A jegyrendszer az elmúlt négy évben odahaza és Nagy-Britanniában is egyszerű, szürke ruhákat jelentett. Hogyan képesek ezek a francia nők a sokkal nagyobb ínségben ennyire elegánsan festeni? Kell, hogy legyen valamiféle gall titok, és Rézi azon nyomban eltökélte, hogy a végére jár. Pokolba a „ne kérj új ruhát” szabályával!

Előredőlt, és belekiáltott a szélbe:

– Egy párizsi ruhát akarok!

Amory félig fordította csak hátra a fejét, ami még előnyösebben mutatta görög arcélét.

– Tessék?

– Egy párizsi ruhát! Akarok egy párizsi ruhát!

Amory lekicsinylő pillantást vetett rá.

– Soha nem gondoltam volna, hogy divatmajom lesz belőled!

– Jó, de szeretnék néhány új ruhát. – Rézi nem tágított. – Halálra unom a khakit! – Csakugyan ráunt az olajzöld kezeslábasokra és a ronda egyenruhákra, amik kitették a teljes ruhatárát. Úgy érezte, megsérti vele ezt a gyönyörű várost, és a fennhéjázó párizsiak nevetéségének tárgya lesz.

– Mi a véleménye, Giroux? – kérdezte Amory.

Giroux fölöttébb becsmérő pillantást vetett Rézire a válla felett.

– Nők! Mindig ugyanaz a nóta! Ismerek valakit ehhez, Madame, de előbb a munka, csak azután a szórakozás!

– Itt álljon meg! – rendelkezett Giroux. Amory leparkolta a terepjárót oda, ahová a francia mutatta, egy csapat fiatalember mellé, akik ott ácsorogtak az egyik montmartre-i utcasarkon. Elnyűtt ruhákat viseltek, sokkal vékonyabbat, mint amit az idő megkívánt volna.

– Az ellenálláshoz tartoznak? – kérdezte Rézi Amoryt.

– Nagyon úgy fest.

Rézi a fényképezőgép keresőjére koncentrált. A férfiak fütyörészve, beesett mellkasukat kidüllesztve és sapkájukat lengetve, vidáman pózoltak a képhez.

Messzebről, az egyik utcából hívó kiáltás hallatszott. A sarkon álló férfiak zajongva indultak meg arrafelé, puha talpú vászoncipőik

ütemesen verődtek a macskaköveknek. Giroux egy biccentéssel intett Rézi és Amory felé, hogy kövessék őket.

– Na, most meglátják, mi vár a nácibarátokra! – mondta.

Befutottak a kis csapat mögött a következő utcába, ahol egyszerű házak sorakoztak. A férfiak csoportja már bekerítette áldozatát, egy fiatal anyát, aki babakocsit tolvá bukkant ki az egyik házból. A nő kétségbeesetten igyekezett kinyitni a kaput, hogy visszamenjen, de a férfiak a babakocsival együtt leráncigálták a lépcsőről.

– Ez egy nő! – kiáltott fel Rézi. Egyre nagyobb lett a dulakodás, ő pedig szörnyen megrémült a kisbaba miatt, akinek a sírása ekkor már áthallatszott a kiáltásokon és az ordítózáson. Amory elkapta Rézi karját, hogy visszatartsa.

– Ne avatkozz bele!

A megtámadott nő kabátot és svájcisapkát viselt. Mindkettőt le tépték róla, és a csatornába hajították. Göndör, szőke haja önálló életre kelt, az arcán viszont halálos rettegés tükröződött. Rézi szerint nem lehetett több tizenkilenc-húsz évesnél. Valaki kirángatta a gyereket a babakocsiból. Az anya a gyermek felé tárt karokkal próbált könyörögni a férfiaknak, de valaki szájon vágta, mire azonnal össze-roskadt. Talpra rángatták, és elkezdték letépni a ruháit.

Rézi szíve a torkában dobogott.

– Mi a bűne? – kérdezte.

– Egy Gestapo tiszt szeretője volt – magyarázta Giroux, aki ugyan nem vett részt a támadásban, de egy újabb cigarettával a szájában, gonosz tekintettel hunyorgott a szemébe szálló füsttől. – Tőle van a gyerek.

– Mit terveznek vele?

– Nézze, milyen kövér! Mint egy anyakoca – jegyezte meg Giroux keserűen. – Vajat zabált, amíg mi éhezünk.

A nő, akit eddigre már szinte teljesen lecsupaszítottak, a melleit magához szorítva igyekezett elrejteni az arcát. Fakó, puha teste máris tele volt piros kézlenyomatokkal.

Az utcán, ami az incidens kezdetekor szinte kihaltnak tűnt, hirtelen nagy tömeg csődült össze. Többen előjöttek a környező házakból, hogy csatlakozzanak a csőcselékhez, de volt, aki csak az ablakából ordította. A gyűlölet hulláma forró szélvészként söpört végig rajtuk. Egy férfi a levegőbe emelte a bömbölő csecsemőt, mintha csak szét akarná zúzni az utca kövén. Az anya kétségbeesetten próbálta elérni a gyermekét, de egyik embertől a másikig lökdösték, közben mindenki ütötte vagy a haját húzta, ahogy épp a kedve tartotta. A nő orrából és szájából már csordogált a vér.

A kiáltozásból egyszerűen üvöltés lett. Valaki előkerített egy ósdi konyhaszéket és egy kötélhurkot.

– Jaj, ne! – szisszent fel Rézi. Kirántotta a karját Amory szorításából, és előrerohant.

– Rézi, gyere vissza! – üvöltötte Amory.

Rézi úgy küzdötte át magát a tömegen, mint egy profi hátvéd, és valahogy át is jutott azon a néhány túlzásúfolt méteren, a sikoltozó nőig. Átkarolta és igyekezett megvédeni, de tucatszámú kéz akadályozta ebben. Durván elrángatták az áldozattól, és kíméletlenül a földre taszították.

– Megőrültél? – dörrent rá Amory, miközben megragadta a feleségét, és felsegítette. – Meg is halhattál volna!

– Meg fogják lincselni! Csinálj valamit!

– Nincs mit tenni!

Rézi horzsolásokkal a testén, kifulladásra fordult Giroux-hoz:

– Állítsa meg őket!

Giroux beleszívott a cigarettájába.

– Madame, maga nagyon bátor, de meggondolatlan.

A csőcselék egy lámpaszlophoz vonszolta a zokogó nőt, aki egy utolsó, kétségbeesett mozdulattal még kitérte a karját a gyermeke felé. Rézi képtelen volt levenni róla a szemét, bármennyire is akarta.

A tömeg erőszakkal a konyhaszékre ültette az áldozatát, aki nyakában a hurokkal összehúzta magát, az arcáról pedig patakzottak a könnyek. Ekkor egy alacsonyabb, idős férfit vezettek át a tömegen. Fehér kötényt viselt, a kezében konyhai ollót tartott. Ráncos arcán nem tükröződött semmilyen érzelem.

– Ez le Blanc, a főcukrász – mondta Giroux. – Két fiával végzett a Gestapo.

Az idős férfi megmarkolta a nő szőke haját, és módszeresen vagdosni kezdte. A tömeg ezt kántálta:

– *Collaboratrice! Putain!*²

A nő először tiltakozott a nyisszantásoknál, aztán elcsendesedett, mintha beletörődött volna a sorsába. A feje hol előre, hol hátra lendült, ahogy a haját nyírbálták. Az öreg szaporán dolgozott. Amikor az utolsó kígyózó aranyfürt is a járdára hullt, a tömeg ujjongani kezdett. Az idős férfi elégedetlenül tovább vagdosota a megmaradt hajcsomókat, míg a babaszerű koponya szinte teljesen kopasz nem lett. Aztán szertartásosan a nő arcába köpött, és visszasétált a sokaságon át a boltjába. Elhaladtában sokan nyúltak felé, hogy vállon veregessek. Rézi imádkozott, hogy itt hagyják abba, és ne tegyenek a nő ellen már semmi rosszat.

– Adják vissza a gyereket! – kiáltotta egy csapat férfinak.

A csecsemőt nevetés közepette adták tovább az áldozatnak, aki a nyakához szorította. A gyermek látszólag sértetlennek tűnt, de

² Kollaboráns! Szajha!

rettegéstől kivörösödött arccal, torkaszakadtából üvöltött. Az anyja a mellére vette, mire sietősen szopni kezdett, de a kis teste időnként meg-megrándult a sírástól. Giroux a nő felé tolta Rézit.

– Gyerünk, *Jeanne d'Arc*, fényképezze csak le, ahogy kell!

Rézi előrébb lépett. A derékmagasságban tartott fényképezőgépét a nőre irányította, aki láthatóan kábult volt a sokktól. Nyoma sem volt már a szépségének.

– Bocsánat! – mondta neki Rézi. A nő bevértett szemmel, kifürkészhetetlen tekintettel bámult rá. Rézi kettőt kattintott.

Most, hogy a látványosságnak vége szakadt, a tömeg kezdett feloszlani. Néhányan azért még ott lebzseltek, hogy bámulják a megszégyenített Madonnaként kisgyermekét szoptató, félmeztelen anyát. A ház ajtaja zárva maradt, és Rézi látta, hogy még a függönyöket is behúzták az összes ablakon. A nő addig ül majd ott megvetés tárgyaként, míg a családja össze nem szedi a bátorságát, hogy visszaengedje.

A ruhái szanaszét heverték az utcán, a divatos babakocsit darabjaira törték.

– Vége a cirkusznak – jegyezte meg Giroux lakonikusan.

Rézi felvette a nő szétszakított blúzáat a földről, és ráterítette, hogy amennyire csak lehet, eltakarja a meztelenségét. Amory mérgesen húzta arrébb.

– Istenverte bolondként viselkedtél – mondta. – Mi a fenét képzelsz?

– És te, hogy voltál képes csak állni, és semmit sem tenni?

– Azt csináltam, amit kell. Tudósítottam! És te is azért jöttél, hogy Fritchley-Boundnak megcsináld a képeket, nem pedig, hogy védelmi hadműveletet folytass a lincselő csőcselékkel szemben!

– Megvannak a képek – felelte Rézi rosszkedvűen –, de ha George nagyon másnapos lesz, alighanem a cikket is nekem kell majd megírnom helyette.

– Túlságosan is meggondolatlan vagy! Sosem gondolkodsz, mielőtt cselekszel! Csupán követned kellett volna bennünket. Hányszor kell még elmondanom, hogy ne avatkozz bele?

– Undorító volt ez az egész.

– A nő egy mázlista, hogy nem mészárolták le azt a kis fattyút – tette hozzá Giroux nyugodtan. – Tudja maga, hogyan bánt a foglyokkal a Gestapo?

– A nő egyetlen bűne, hogy szerelmes lett és szült egy gyereket.

Giroux gúnyosan elmosolyodott.

– Tipikus női logika, mi?

– Engem a fasizmus gyűlöletére neveltek – vágott vissza Rézi. – Az apámat és a bátyáimat ugyanilyen bunkók verték péppé és zárták börtönbe. A maga úgynevezett partizánjai sem jobbak Hitler erőszakos bérenceinél!

Giroux töprengve nézett rá, aztán messzire pöckölte a cigarettacsikket.

– Rendben. Menjünk, szerezzük meg azt a párizsi ruhát!

– Már nem akarok semmilyen párizsi ruhát – mondta Rézi, miatt Giroux visszavezette őket a terepjáróhoz.

– Miért nem? Mert egy szajhának leborotvták a haját? Kévszel megúsza.

– Nem hiszem el, hogy ennek a férfinak bármi köze van az ellenálláshoz – súgta oda Rézi Amorynak. – Gyűlölöm!

– Simán imádhatsz Párizst, miközben gyűlölöd a franciákat – válaszolta Amory nyugodtan.

A városközpont felé indultak. A Fritchley-Bound gépén megmaradt kockákat Rézi a számára megkapó, bizarr momentumokra lőtte el: az elhunytak emlékére az utcán hagyott virágcsokrokra; a kilótt ablakú éttermek előtt jókedvűen napozó kávézókra; azokra a létrán álló férfiakra, akik éppen a katonamozit jelző német feliratot távolították el az épületről. Rézi lassan kezdte visszanyerni a nyugalmát.

Húsz perccel később egy szerény üzlethelyiséghez értek a Champs-Élysées-hez közeli, egyik divatos utcában. Amint Rézi meglátta a Lelong nevet, egyből jobb lett a kedve. A Lucien Lelong név magába foglalt mindent, amire vágyott: púdert, parfümöt és hosszú, suhogó, édes illatú női ruhákat.

– Hallott már Lelong-ról? – kérdezte Giroux, látva az arckifejezését.

– Ó, igen, már hallottam Lelong-ról – felelte Rézi. Már majdnem hajlott rá, hogy megbocsásson Giroux-nak a förtelmes *collaboratrice*-es epizód miatt. Ha lehetne innen bármije, de akármije, amin egy Lelong-címke, a legklasszikusabb francia divat szimbóluma található, az maga lenne a megvalósult álom. Ideje volt felébredni. – De nem engedhetek meg magamnak egy ilyen ruhát!

– Emiatt ne fájjon a feje! Jól ismerem a harcművészetet.

– A harcművészetet?

Giroux az orrához érintette az ujját.

– Tudom, hol és hogyan kell nyomást gyakorolni!

A divatszalon éppen olyan volt, amilyennek Rézi megálmodta: a gyöngyházfényű árnyalatokra festett falakat a mennyezetről lelógó sötét selymek díszítették és káprázatos csillárok világították meg.

– Milyen gyönyörű! – sóhajtotta Rézi. Olybá tűnt, mintha a háborúnak, a maga gyászos egyenöltözékeivel együtt már régóta vége

volna. Itt ugyanis finom női ruhák és elegáns öltözetek sorakoztak, hozzájuk illő kalappal és egyéb kiegészítőkkal. Még a levegő is jó illatú volt, és láthatatlan hangszórókból lágy zene hallatszott. Néhány *vendeuse*³ álldogált csendben a pultok mögött, senki más nem volt bent. Rézi egy remekbe szabott kosztümkabátot fogdosott érdeklődve. A közelében álló *vendeuse* gépiesen rámosolygott.

– Miben segíthetek önnek, Mademoiselle?

– Monsieur Christianhoz jöttünk – bökte oda Giroux kurtán, majd felvezette Rézit és Amoryt a szalon végében lévő lépcsősonon.

A második emeletre mentek, ahol egy stúdióba értek. A hosszúkás helyiséget egy sor ablak tette világossá, de elhagyatott volt, és csendes. Egy tucat félkész ruha lógott a fa próbababákra tűzve, de sehol egy varrónő, az eszközeik pedig szanaszét heverték az asztalokon, mintha a munka kellős közepén kellett volna sietve távozniuk.

Giroux benyitott egy ajtón, majd beléptek egy kis szalonba. A sűrke műselyem függönyöket és a gyöngyfehér tapétát bronz falilámpák világították meg. Több hatalmas tükör állt a vásárló rendelkezésére, hogy megcsodálhassa magát bennük, de ez a terem is üresen állt... az ablaknál álló és kifelé bámuló férfi kivételével. A függönyök félig eltakarták hajszálcsíkos öltönyében. Feléjük fordult, de sápadt arcán aggodalom tükröződött.

– Ez itt Monsieur Christian! – tájékoztatott Giroux. – Hoztam neked egy kuncsaftot, *mon vieux*⁴!

Monsieur Christian, aki kopaszodott és kétségkívül már a középkorúak társaságát bővítette, úgy jött elő a függönyök mögül, mint valami félénk kis teremtmény, amit kiugrasztottak a rejtkehelyéről.

³ eladó

⁴ öregem

– Örvendek – fogta puha, meleg kezébe Rézi kezét, miközben udvariasan meghajolt.

– Jó napot! – mondta Rézi, de kényelmetlenül érezte magát. – Annyira sajnálom, hogy megzavartuk a magányában!

A férfi legyintett.

– Nagyon is szívesen látom, Madame...?

– Heathcote.

A férfinak nehezőre esett az angolszász szótagok kiejtése.

– Madame Eat-Cot – mérte végig Rézit félrebillentett fejjel. – És mire gondolt, mit szeretne?

Mielőtt Rézi válaszolhatott volna, Giroux közbevágott.

– Egy komplett öltözetet. A hozzá való kalappal. És kiegészítőkkel.

– Ó, nem hinném, hogy azt mind megengedhetném – mondta Rézi idegesen nevetgélve. – Nem akartam mást, csak egy ruhát, esetleg...

– Lucien Lelong-nak örömet szerez, ha megajándékozhatja ezzel az öltözetrel – mondta erre Giroux. – Nem igaz?

Monsieur Christian arca megrándult.

– Ajándékba?

Rézi majd elsüllyedt.

– Semmiképp sem fogadhatom el!

Giroux rá se hederített.

– Hol a többi vásárlója? – kérdezte a divatszabót, pimaszul ki-mutatva a foga fehérjét. – A boltja kong az ürességtől. Talán azért, mert az összes vásárlója náci, náciszimpatizáns meg feketepiaci uzsorás volt. És manapság az efféle személyeknek bizony üdvösebb otthon maradniuk.

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatom veled.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

Monsieur Christian arca elvörösödött, és úgy szívta be az alsó ajkát, mint egy feszengő gyerek. Rézi Giroux-hoz fordult:

– Én nem ezt szerettem volna, Monsieur Giroux! Nem akarok semmit se ingyen. Mondja csak meg, mennyibe kerül!

– Nem kerül egy fillérébe sem – ragaszkodott hozzá Giroux. – A Lelong divatház négy évig összejátszott a németekkel, úgyhogy van miért fizetniük!

– A Lelong-ház négy évig féken tartotta a németeket – jegyezte meg Monsieur Christian halkán, még az előbbinél is vörösebb arcúal. – Lelong-nak köszönhető, hogy egyáltalán maradt divatszabászat Párizsban!

– Kit érdekel a divat? – kötözködött Giroux. – Maga, Chanel és a többi burzsoá élősködő csak a gazdagok és dekadensek kegyeit keresik, beszéljenek akármilyen nyelvet! Maguk mind hazaárulók!

– Monsieur, engedje meg, hogy ennek ellentmondjak – mondta a tervező még inkább elhalkulva. Láthatóan olyasvalaki volt, akinek nem szerez örömet a konfrontáció, de a szunnyadó önérzete felázadt. – Erről nekünk is megvan a magunk véleménye, de nem számít, örömmel állok a rendelkezésére, Madame.

– Ezt nem fogadhatom el – mondta erre Rézi, haragos tekintetét Giroux felé vetve.

– Mademoiselle, biztosíthatom, hogy üdítő változást hoz ahhoz képest, hogy egész nap itt álldogálok vevők nélkül! – felelte Monsieur Christian egy csipetnyi iróniával a hangjában. – Amennyiben az urak kimennének, méretet is vennék.

– Miért kellene kimenni? – morgott Giroux.

Monsieur Christian csak a szemét forgatta.

– Eléggé lehetetlen feladat méretet venni az urak jelenlétében.